

Drugostopenjski dvopredmetni študijski program

ČEŠKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST

Oddelek
za slavistiko

UNIVERZA
V LJUBLJANI

FF

Filozofska
fakulteta

Podatki o programu

naziv: Drugostopenjski dvopredmetni študijski program

Češki jezik in književnost

trajanje: 2 leti

točke: 120 kreditnih točk po ECTS

Študijski program ima naslednje smeri:

- **Češki jezik in književnost – dvopredmetna smer**
- **Češki jezik in književnost – dvopredmetna pedagoška smer**

Dvopredmetno študijsko smer Češki jezik in književnost je mogoče kombinirati z vsemi dvopredmetnimi študijskimi programi oz. smermi, ni pa je mogoče kombinirati z dvopredmetnimi pedagoškimi študijskimi programi oz. smermi, razen z dvopredmetno pedagoško smerjo Andragogika in dvopredmetnim pedagoškim študijskim programom Pedagogika.

Dvopredmetno pedagoško študijsko smer Češki jezik in književnost je mogoče kombinirati z vsemi dvopredmetnimi pedagoškimi študijskimi programi oziroma smermi, ni pa je mogoče kombinirati z dvopredmetnimi (nepedagoškimi) študijskimi programi oz. smermi.

Opis programa

Drugostopenjski študijski program Češki jezik in književnost nadgrajuje, pogloblja in razširja znanje, pridobljeno na prvi stopnji. Najpomembnejša razlika glede na program prve stopnje, ki jezik obravnava predvsem v njegovi sodobni podobi, je dodajanje diahrone dimenzije – tako pri jezikoslovnih kot pri literarnih predmetih spoznamo tudi starejša razvojna obdobja oziroma zakonitosti jezikovnega in literarnega razvoja skozi čas. Pedagoška smer pa študente usposablja za opravljanje pedagoških poklicev, zlasti za poučevanje češčine kot tujega jezika.

Študij na dvopredmetni smeri je še bolj kot prvostopenjski program osredotočen tudi na širši srednjeevropski prostor, študentje in študentke programov Polonistika, Slovistikatika ter Češki jezik in književnost v drugem semestru skupaj poslušajo jezikoslovni predmet *Izbrana poglavja iz češkega, poljskega in slovaškega jezikoslovja* ter literarni predmet *Literarni diskurzi 20. stoletja v zahodno-slovanskih književnostih*, ki pripomoreta k temu, da znanje, pridobljeno pri temeljnih predmetih stroke, umestijo v širši evropski prostor.

Študentje pedagoške dvopredmetne smeri pa imajo skozi oba letnika porazdeljene vsebine fakultetnega Skupnega pedagoškega modula oziroma ožje strokovne pedagoške predmete.

Seveda pa se na drugi stopnji posvečamo tudi poglobljenemu študiju sodobnega češkega jezika in književnosti. Temu sta namenjena predmeta *Stilistika* in *Interpretacija literarne besedila*, predvsem pa lektorske vaje iz jezika, ki v okviru predmeta *Medjezikovno posredovanje in poučevanje češčine kot tujega jezika* potekajo skozi vse tri semestre. Študentje in študentke pri tem predmetu nabirajo

praktične izkušnje s področja tvorbe in prevajanja besedil najrazličnejših funkcijskih vrst, kar jih usposobi za poznejše prevajalsko delo, v predmet pa so vključene tudi vsebine, ki jim bodo pomagale pri razvijanju osnovnih pedagoških kompetenc zlasti za poučevanje češčine kot tujega jezika.

Cilj zasnove študijskega programa Češki jezik in književnost je, da študente in študentke opremi s temeljitim poznavanjem češkega jezika in poglobljenim pregledom češke književnosti in kulture v njenem razvoju in povezavi z geografskim območjem uporabe češčine. Poleg »šolskega« pouka si prizadevamo tudi za usvajanje praktičnih veščin. Zato se vsako leto uspešno udeležujemo mednarodnega prevajalskega natečaja za tuje bohemiste na Karlovi univerzi v Pragi in izvajamo različne projekte, ki omogočijo uporabo znanja v praksi ter pridobitev delovnih izkušenj.

Pomemben del programa je ponudba študijskih bivanj na Češkem, ki se na drugi stopnji uresničuje predvsem prek eno- ali dvosemestrskih bivanj v okviru programov Erasmus+ in Ceepus na katerikoli od pomembnejših čeških univerz. V zadnjih letih študente oz. študentke vključujemo tudi v programe KIP Erasmus+ intenzivne kratkoročne mobilnosti v obliki enotedenskega študijskega bivanja na Češkem.

Na oddelku organiziramo tudi številne obštudijske dejavnosti (literarni in filmski večeri, delavnice prevajanja in podnaslavljanja, druženje pred božično-novoletnimi prazniki, Slovanski večer ob koncu študijskega leta), ki poskrbijo za dodatne prijetne spomine iz študijskih let.

Predmetnik – dvopredmetna smer

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. letnik					
1. semester					
1. Izbrana poglavja iz sodobne srednjeevropske zgodovine	30			30	3
2. Razvoj češkega jezika v teoriji in praksi	15	15		30	4
3. Interpretacija literarnega besedila			30	30	4
4. Medjezikovno posredovanje in učenje češčine kot tujega jezika 1		60		60	4
2. semester					
5. Izbrana poglavja iz češkega, poljskega in slovaškega jezikoslovja	15		15	30	3
6. Literarni diskurzi 20. stoletja v zahodnoslovanskih književnostih	30	15		45	3
7. Uporabna slovenščina			30	30	3
8. Medjezikovno posredovanje in učenje češčine kot tujega jezika 2		60		60	3
9. Strokovni izbirni predmet	30			30	3
2. letnik					
3. semester					
10. Stilistika	15	15		30	4
11. Češka in slovaška starejša književnost	15	15		30	4
12. Medjezikovno posredovanje in učenje češčine kot tujega jezika 3		60		60	4
13. Zunanji izbirni predmet	30			30	3
4. semester					
14. Magistrski seminar in magistrsko delo			30	30	15

Nabor strokovnih izbirnih predmetov

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Arealni vidiki slovanskih jezikov/Primerjalna skladnja slovanskih jezikov	15		15	30	3
2. Cerkevna slovanščina: južnoslovanske redakcije/ Cerkevna slovanščina: vzhodnoslovanska redakcija	15		15	30	3
3. Ekologingvistika in slovenski medijski prostor	30			30	3
4. Interpretacija literarnih besedil: slovaška proza 20. stoletja	15			15	3
5. Literatura in mediji	30			30	3
6. Osnove gornje in dolnje lužiške srboščine		30		30	3
7. Poklicni vidiki prevajanja	30			30	3
8. Razvoj slovaškega jezika in dialektologija	15			15	3
9. Specialna področja prevajanja: Podnaslavljanje	30			30	3
10. Specialna področja prevajanja: Pravno prevajanje	30			30	3
11. Specialna področja prevajanja: Prevajalske tehnologije			30	30	3
12. Specialna področja prevajanja: Prevajanje umetnostnih besedil	30			30	3
13. Specialna področja prevajanja: Luščenje in upravljanje terminologije			30	30	3
14. Stilistika slovaškega jezika	15			15	3
15. Teorija literarnega diskurza	30			30	3

Predmetnik – dvopredmetna pedagoška smer

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. letnik					
1. semester					
1. Razvoj češkega jezika v teoriji in praksi ALI Stilistika	15	15		30	4
2. Interpretacija literarnega besedila ALI Češka in slovaška starejša književnost			30	30	4
3. Medjezikovno posredovanje in učenje češčine kot tujega jezika 1			30	30	4
4. Strokovni izbirni predmet	30			30	3
2. semester					
5. Medjezikovno posredovanje in učenje češčine kot tujega jezika 2		60		60	3
6. Skupni del pedagoškega modula	75	32	43	150	12
2. letnik					
3. semester					
7. Didaktika slovaščine in češčine		30		30	3
8. Medjezikovno posredovanje in učenje češčine kot tujega jezika 3		60			4
4. semester					
9. Didaktika češčine – pedagoška praksa		60		60	8
10. Zunanji izbirni predmet	60				3
11. Magistrski seminar in magistrsko delo			30	30	12

Skupni del pedagoškega modula (na vsakega od obeh dvopredmetnih študijskih programov oz. Smeri odpade 50 % vsebin pedagoškega modula)

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Psihologija za učitelje	45	15	30	90	7
2. Pedagogika	30	5	10	45	3
3. Didaktika	30	30		60	5
4. Andragogika	15		15	30	3
5. Opazovalna praksa		15		15	2
6. Obvezni izbirni predmet	30		30	60	4
6. Osnove gornje in dolnje lužiške srbsčine		30		30	3

Opazovalna praksa

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Opazovalna praksa pri didaktiki		15		15	2
2. Opazovalna praksa pri psihologiji		15		15	2
3. Opazovalna praksa pri pedagogiki		15		15	2
4. Opazovalna praksa pri andragogiki		15		15	2

Obvezni izbirni predmet

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Humanistika in družboslovje	30		30	60	4
2. Slovenščina za učitelje	30		30	60	4
3. Raziskovanje učnega procesa	30		30	60	4

Nabor strokovnih izbirnih predmetov

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Arealni vidiki slovanskih jezikov/Primerjalna skladnja slovanskih jezikov	15		15	30	3
2. Cerkevna slovanščina: južnoslovanske redakcije/Cerkvena slovanščina: vzhodnoslovanska redakcija	15		15	30	3
3. Ekolingvistika in slovenski medijski prostor	30			30	3
4. Interpretacija literarnih besedil: slovaška proza 20. stoletja	15			15	3
5. Literatura in mediji	30			30	3
6. Osnove gornje in dolnje lužiške srboščine		30		30	3
7. Poklicni vidiki prevajanja	30			30	3
8. Razvoj slovaškega jezika in dialektologija	15			15	3
9. Specialna področja prevajanja: Podnaslavljanje	30			30	3
10. Specialna področja prevajanja: Pravno prevajanje	30			30	3
11. Specialna področja prevajanja: Prevajalske tehnologije			30	30	3
12. Specialna področja prevajanja: Prevajanje umetnostnih besedil	30			30	3
13. Specialna področja prevajanja: Luščenje in upravljanje terminologije			30	30	3
14. Stilistika slovaškega jezika	15			15	3
15. Teorija literarnega diskurza	30			30	3

Vsebinska predstavitev izbranih predmetov

Razvoj češkega jezika v teoriji in praksi

Predmet zajema proučevanje jezika v njegovi diahroni dimenziji od glasoslovne opredelitve v predliterarnem obdobju prek sprememb glasoslovnega in oblikoslovnega sistema v 13. in 14. stoletju do dokončnega oblikovanja jezikovnega sistema na koncu 19. stoletja.

Stilistika

Predstavljeni sta terminologija ter diferenciacija in stratifikacija narodnega jezika (predstavitev teorije jezikovne zvrstnosti, nastale v Praškem lingvističnem krožku), proučujejo se stilistični vidiki zgradbe besedil in funkcijske zvrsti jezika. Vaje so posvečene praktičnemu spoznavanju, analizi in tvorbi različnih besedilnih zvrsti.

Interpretacija literarnega besedila

Študentje in študentke se pri predmetu seznanijo s temeljnimi načini opisa, analize in interpretacije literarnega besedila. Pouk poteka v obliki seminarjev, usmerjenih na branje in interpretacijo izbranih čeških proznih besedil 20. stoletja (tako kanoniziranih kot manj znanih) ter nekaterih pomembnih literarnovednih in literarnokritičnih del, povezanih z obravnavanimi literarnimi besedili.

Češka in slovaška starejša književnost

Predmet obravnava razvoj češke in slovaške književnosti od obdobja Velike Moravske prek srednjeveške književnosti, obdobja humanizma in renesanse do baroka. Poleg pregleda literarnih besedil vključuje tudi širše teme, kot so npr. razvoj zgodovinopisja, germanizacija, razvoj jezuitskega šolstva, obenem pa

predstavi značilnosti različnih zvrsti in žanrov starejše književnosti.

Medjezikovno posredovanje in poučevanje češčine kot tujega jezika 1–3

Vsi trije predmeti nadgrajujejo na prvi stopnji razvita znanja, razumevanje, pisno in ustno rabo jezika. V posameznih semestrih predstavljamo socialno in regionalno zvrstnost češkega jezika in se osredotočamo na spoznavanje značilnosti, tvorbo in prevajanje besedil posameznih funkcijskih zvrsti – praktično sporazumevalne v prvem semestru, administrativne in publicistične v drugem ter strokovne in znanstvene zvrsti v tretjem semestru. Delur v vseh treh semestrih pa je posvečen tudi prevajanju umetnostnih besedil, krepitvi sporazumevalnih zmožnosti v uradnih in neuradnih govornih položajih ter pregledu osnovnih metodoloških postopkov in spoznavanju literature s področja poučevanja češčine kot tujega jezika.

Izbrana poglavja iz češkega, poljskega in slovaškega jezikoslovja

Predmet ponuja pregled v češki, poljski in slovaški jezikoslovni tradiciji najbolj uveljavljenih pristopov oziroma teorij, tudi interdisciplinarnih (mdr. psiholingvistika, sociolingvistika, dvojezičnost, jezikovna podoba sveta). Študentje in študentke se seznani s ustreznimi terminologijo, temeljnimi idejami in teoretičnimi deli.

Literarni diskurzi 20. stoletja v zahodnoslovanskih književnostih

Predmet obravnava vodilne teoretske usmeritve ter literarne modele v poljski, češki in

slovaški pesniški ustvarjalnosti. Vaje se na podlagi obravnavanih teoretskih izhodišč posvečajo celoviti analizi poetike pesniškega dela izbranega avtorja oz. avtorice 20. stoletja, npr. slovaškega modernista Miroslava Válka ter Nobelovih nagrajencev Jaroslava Seiferta in Wisławe Szymborske.

Didaktika slovaščine in češčine ter Didaktika češčine – pedagoška praksa

Predmet Didaktika slovaščine in češčine je zasnovan kot dopolnitev predmetov fakultetnega Skupnega pedagoškega modula, usmerjen pa je zlasti v poučevanje zahodnoslovanskih jezikov. V okviru predmeta Didaktika češčine – pedagoška praksa pa študentje opravijo prakso, in sicer na Pedagoški fakulteti Masarykove univerze v Brnu.

Pogoji za dokončanje programa

Za dokončanje študijskega programa mora študent oz. študentka opraviti vse študijske obveznosti, kot jih določajo študijski program in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 60 KT. Celotni študij pa se zaključi šele potem, ko študent oz. študentka na obeh izbranih disciplinah opravi vse obveznosti, kot jih določajo študijska programa in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 120 KT, ter pripravi, predloži in uspešno zagovarja magistrsko delo.

Strokovni profil in veščine

Drugostopenjski študijski program *Češki jezik in književnost* omogoča pridobitev poglobljenega znanja in medkulturnih jezikovnih zmožnosti, ki po mednarodnih standardih ustrezajo profilu magistra oz. magistrice češkega jezika in književnosti oziroma na pedagoški smeri magistra profesorja oziroma magistrice profesorice češkega jezika in književnosti. Diplomanti in diplomantke programa si pridobijo široko humanistično izobrazbo tako na teoretični kot uporabni ravni s področja češke zgodovine, književnosti in kulture ter specifična filološka znanja na jezikovnem področju.

Magister oz. magistrica *Češkega jezika in književnosti* med drugim doseže odlično poznavanje standardnega češkega jezika na stopnji C2 po evropski jezikovni lestvici, usvoji sposobnost kritičnega branja, vrednotenja in interpretacije raznovrstnih besedil ter pridobi širok pregled o literarnih delih in znanstvenih pristopih, povezanih s češkim kulturnim okoljem. Poleg tega program ponuja edinstveno razgledanost na širšem področju zahodnoslovanskih jezikov, kultur in književnosti ter spodbuja primerjanje bohemističnega področja s posebnostmi slovenskega jezika,

književnosti, kulture in zgodovine.

Magistri oz. magistrice pedagoške smeri si poleg tega pridobijo specifična teoretična in praktična znanja s področja poučevanja češkega jezika ter učiteljske kompetence, ki jim omogočajo učinkovito posredovanje znanja v okviru izobraževalnih ustanov vseh stopenj ter delovanje na področjih, kjer je zahtevana pedagoška usposobljenost s področja jezikovnega izobraževanja.

Zaposlitvene možnosti

Program diplomante in diplomantke usposablja za zahtevne ustvarjalne naloge in potrebe, predvsem pa za samostojno delo na področju raziskovanja, prevajanja, literarne in znanstvene kritike, interdisciplinarnih povezav v širšem medkulturnem prostoru oziroma za pedagoško delo na področju bohemistike. Diplomanti in diplomantke so tako učinkovito pripravljeni za samostojno znanstvenoraziskovalno oziroma pedagoško delo na domačih in tujih izobraževalnih ustanovah ter za delovanje na področjih, kjer se zahteva pedagoška usposobljenost oziroma specifična znanja z jezikoslovnega, literarnega ali kulturološkega področja.

S programom usposabljammo visoko kvalificirane in široko razgledane diplomante in diplomantke s kompetenco pisnega in ustnega sporazumevanja v češkem jeziku ter sposobnostjo suverenega nastopanja v javnosti, zmožnih vzpostavljati komunikacijo med pripadniki različnih kultur in jezikov, zato se uspešno uveljavljajo kot prevajalci, tolmači, raziskovalci, učitelji in profesorji, literarni kritiki in drugi medkulturni posredniki.

Kontakti za nadaljnje informacije

Strokovna služba oddelka

Samostojna strokovna delavka:

Anežka Kočalková

anezka.kocalkova@ff.uni-lj.si

Soba 201

Telefon

+386 1 241 12 71

Uradne ure

od ponedeljka do petka

od 11.00 do 13.00

Skrbnica študijskega programa

Bojana Maltarić

bojana.maltaric@ff.uni-lj.si

Spletna stran oddelka

<https://slavistika.ff.uni-lj.si/>

Za dodatne informacije o študiju se lahko obrnete tudi neposredno na študente in študentke Filozofske fakultete, in sicer na e-poštni naslov tutorstvo@ff.uni-lj.si.

Zakaj študirati češki jezik in književnost

»Med študijem češkega jezika in književnosti se nismo naučili le novega jezika, ampak smo se tudi podrobno spoznali s kulturnozgodovinskimi realijami tega prostora. Praktično znanje smo izpopolnjevali na poletnih šolah, ekskurzijah in se preizkušali na prevajalskih tekmovanjih. Pestre aktivnosti na majbnem oddelku so nas močno povezale. Druga stopnja znanje nadgradi in odpira še več možnosti za zaposlitev.«

– Vesna Dragar, absolventka 2. stopnje

»Skozi prva tri leta študija češkega jezika in književnosti sem se naučila govoriti češko, začela svojo zbirko prevajalskih izkušenj, se seznanila s kopico češke zgodovine, kulture in iznajdljivih osebnosti, delujočih na različnih področjih umetnosti, ter spoznala študente češčine iz najrazličnejših držav. Češka me s svojo navdihujočo domišljijo in originalnim humorjem še vedno preseneča. Na drugi stopnji študija sem dva semestra porabila tudi za študij v tujini, pri čemer so me profesorji spodbujali in mi pomagali. Ko govoriš jezik države, v katero potuješ, lahko izkusiš študij na tuji univerzi iz klopi domačih študentov, saj jezik ni ovira. Znanje češčine je v veliko pomoč tudi pri razumevanju in učenju drugih slovanskih jezikov, zato odpira marsikatera vrata.«

– Maša Šraml, absolventka 2. stopnje